

בשבט התקליטור 'קבעתי את מושבי'

נתנאל אלישיב

לפני כעשרים שנה שימשתי כסוכן של חברת המוסיקה החסידיית 'גל-פז' באזור מגוריי. אהבתי מאוד את המוסיקה החסידיית, אשר תרמה רבות ליראת השמיים שלי, בעיקר בגיל ההתבגרות, וזכיתי להכניסה לבתים רבים. עם זאת, תמיד ידעתי שהאוזן הישראלית אינה יכולה שלא לחוש מידה רבה של זרות בפוגשה את המבטא האשכנזי הכבד, המחובר עם עגה אמריקאית וגם עם לא מעט "שטיקים" אמריקאיים. יש גם משהו חיצוני במוסיקה זו בכך שהיא מתבססת כמעט אך ורק על מקורות קלאסיים, מבלי לבטא עולם רוחני בן זמננו, בשפתנו. גם מבחינה מוסיקלית גרידא, זהו ז'אנר שמצטיין בחיקוי יותר מאשר בחידוש, ולעתים קרובות רעש וצלצולים – בדמות עיבודים מוגזמים וכמות מופרזת של כלי נשיפה – מחליפים את האיכות והאותנטיות שחובבי המוסיקה נאלצו על פי רוב לחפש בשדות זרים.

לכן כל כך שמחתי כשלפני כמה שנים הוצו ניצניה של מוסיקה ישראלית, המבטאת את עולמנו התורני והרוחני. ולא זו בלבד, אלא שזכינו שרבים מהיוצרים האחראים לגל זה מצטיינים ברמה מוסיקלית גבוהה במיוחד, ועל כן אוהבי המוסיקה החפצים בתכנים ראויים שוב אינם צריכים להתפשר על האיכות, כי זהו זהה עלה בידם, והנה זכינו לשני שולחנות (ע"פ ברכות ה ב).

שניים ממובילי ז'אנר זה הם האחים יונתן ואהרן רזאל. ככלל, אני אישית מתחבר יותר למוסיקה של יונתן, אבל לא יכולתי להישאר אדיש אל מול התקליטור החדש של אהרן – "קבעתי את מקומי". זהו תקליטור שנושאו הראשי הוא תלמוד תורה. אל תיקחו זאת כמובן מאליו, כי המוסיקה היהודית מרבה לעסוק בתכנים יהודיים ודתיים, אבל פחות בתלמוד תורה נטו. ואכן, הכול חשוב: שבת, כשרות, אמונה וכו', אבל כבר אמרו חכמינו על הפסוק "וכל חפצים לא ישוו בה" (משלי ח יא) – "אפילו חפצי שמיים" (מועד קטן ט ב), אין דבר חשוב יותר מאשר תלמוד תורה, השקול כנגד כולם (פאה א א). תלמוד תורה רציני הוא גם יעד קבוע למתקפות מצד אנשים רחוקים, שיכולים לראות את היופי שבכבוד הדת, בחיבתה ואפילו בקיומה, אבל אינם מסוגלים לראות את היופי שבהקדשת כל כוחות החיים, יומם ולילה, לתלמוד תורה. על כן בהרמת הדגל של תלמוד תורה, בגאווה קודש וללא התנצלות, יש בעיניי ממד של קידוש השם.

התקליטור נפתח בלהיט 'קבעתי את מקומי', בו רזאל מתאר באופן משעשע את המשימות החשובות הרבות המאיימות למשוך את לומד התורה אל מחוץ לבית המדרש: מקירוב רחוקים ועד לחלוקת ספרונים בצמתים, מסדנאות ועד לטיולים בארץ הקודש, ומול כל הפיתויים ניצב הלומד העקשן, המתמסר דווקא לתלמוד תורה, בבית המדרש הישן. בשיר 'עשרה אנשים' בית המדרש מתואר כמקלט בטוח מפני שדה הקרב המשתולל בעולם החיצוני, ואולי שדה הקרב המדובר אינו בעולם החיצוני כמו בעולמנו הפנימי, עולם רווי בתאוות וביצרים המאיימים לקבור את האדם תחתם, ורק תורת ד' משחררת אותנו משלטונם התקיף ועושה אותנו לבני חורין. בשיר האחרון, 'אתה עושה

שתהיה יהודי!'; רזאל מצליח להכניס את הרב שך זצ"ל בכבודו ובעצמו ללבו של שיר קצבי ומדליק (הרב לא היה איש של ניגונים), השיר מוגדר כניגון נגד עייפות, פיזית ורוחנית כאחת. אולם גולת הכותרת של התקליטור היא ללא ספק השיר 'דעתי עליה', אשר מילותיו נלקחו מהקדמתו של הרב אברהם דנציגר לספרו 'חכמת אדם'. הרב מסביר כיצד הצליח לגדול בתורה אף שנאלץ לצאת ולהתפרנס ממסחר. סוד ההצלחה: 'דעתי עליה':

"כי בנסיעתי לדרך – דעתי עליה,

ובישיבתי בחנות – דעתי עליה,

אפילו בשעת משא ומתן – דעתי עליה,

על התורה הקדושה – דעתי עליה."

אם בשירים האחרים בחר רזאל בעיקר בלחנים קצביים ומהירים, וב"פרייזינג" הדוחס מילים רבות למעט תווים, כמעט כמו במוסיקת ראפ, הרי שכאן הוא התאים למילים מנגינה איטית, מרוממת וסוחפת, המעלה את השומעים לגבהים שמימיים. וזה בדיוק מה שיפה בתקליטור הזה, במרכז השמימיות לא עומדת "רוחניות" מופשטת או "ערכים", אלא דף גמרא, ראשונים ואחרונים, שולחן ערוך ופוסקים.

יש בתקליטור שירים נוספים, ביניהם ניתן לציין את 'את אחי', העוסק בחיפוש אחר אחים רחוקים, שפערים תרבותיים ורוחניים מאיימים לטשטש את האחוה שלנו עימם, ואת 'השקיפה מן השמיים' – דואט מופלא עם דוד ד'אור, בעל הקול המלאכי, הנשמע בשיר זה כאילו הוא מצרף את קולו מאותם השמיים שמהם אנו מבקשים מריבונו של עולם להשקיף ולברך את עם ישראל.

בנימה אישית, אולי מה שכבש אותי בתקליטור הוא זה שהוא עורר בי את הרצון להניח את כל הדברים החשובים שאני עסוק בהם, ולחזור לבית המדרש, ללימוד נטו. קצת מצחיק לכתוב זאת, כי את רוב יומי אני באמת מבלה בבית המדרש, אבל כשאתה מלמד ומחנך, זה לא אותו הדבר כמו ללמוד וללמוד, יומם ולילה. אני נזכר, בחיך המהול בכאב, בראש הישיבה ר' אברום (הרב אברהם שפירא זצ"ל, רב ראשי וראש ישיבת 'מרכז הרב'), אומר לנו, תלמידי ישיבה צעירים בראשית דרכם, כמה זה חשוב שכל סוגי היהודים ילמדו תורה: "גם נגרים צריכים ללמוד תורה, גם רופאים צריכים ללמוד תורה", ואז היה מי שיר את עיניו התכולות אל עינינו ואומר: "גם רבנים צריכים ללמוד תורה".

וכשהרמה המוסיקלית גבוהה לא פחות מאשר התוכן החשוב, אין לי אלא להמליץ בלב שלם על 'קבעתי את מקומי'. האזנה נעימה, ולהתראות בבית המדרש.

הכותב הוא ר"מ במכינה הישיבתית הקדם-צבאית 'בני דוד' בעלי ועומד בראש הוצאת הספרים 'מכון בניין התורה'.

להזמנת התקליטור באתר של מכון בניין התורה: www.binyanhatorah.com/HbooksPage.aspx?itm=54